

СОЦИОЛОГИЈА

за 3. разред средњих стручних школа
и 4. разред гимназије

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ
Београд

Садржај

Предговор	7	ДРУШТВЕНА СТРУКТУРА И СИСТЕМ (Слободан Антонић)	52
ШТА ЈЕ СОЦИОЛОГИЈА? (Владимир Вулетић)	9	Појам структуре и система	52
Чему социологија?	9	Функционалност и дисфункционалност	53
Облици сазнања о друштву	9	Систем и појединац	55
Основи научног сазнања	11	Друштвене групе	56
Позитивизам и антипозитивизам	12	Организације и институције	58
Метод социолошког истраживања	18	Појам друштвене стратификације	61
МОДЕРНО ДРУШТВО (Младен Лазић)	24	Појам и облици друштвене покретљивости	64
НАСТАНАК СОЦИОЛОГИЈЕ (Вера Вратуша)	27	Марксово схватање класа	68
Настанак социологије и модерног друштва из угла функционалиста позитивиста – реалистичка варијанта	29	Веберово схватање класа	74
Настанак социологије и модерног друштва из угла претече феминизма	30	Парсонсово схватање класа	77
Настанак социологије и модерног друштва из угла функционализма и позитивизма – номиналистичка варијанта	31	Класна анализа данас	80
Настанак социологије и модерног друштва из угла функционализма и позитивизма – „француска школа“	33	Друштвени положај, улога и углед	86
Настанак социологије и модерног друштва из угла новог материјализма и преокренуте дијалектике (марксизма)	35	Статусне групе	87
Настанак социологије и модерног друштва из угла разумевања значања друштвеног делања појединаца	38	Моћ	90
ПОЈЕДИНАЦ, КУЛТУРА И ДРУШТВО (Нада Секулић и Исидора Јарић)	42	Елита	92
Однос између људске природе, културе и друштва	42	ДРУШТВЕНЕ НЕЈЕДНАКОСТИ (Слободан Цвејић)	97
Појединац у друштву	46	О појму друштвене неједнакости	97
		О развоју идеје о друштвеној неједнакости	101
		Друштвене неједнакости у савременом свету	108
		ДРУШТВЕНА ПРОМЕНА И ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ (Младен Лазић)	116
		Основна становишта о друштвеним променама	125
		ДРУШТВО И СТАНОВНИШТВО (Мирјана Бобић)	133
		Пораст становништва	140
		Популациона политика	141
		СОЦИОЛОШКО ПРОУЧАВАЊЕ СФЕРЕ РАДА (Марија Бабовић)	144
		Предмет и домен социологије рада ..	145

Појам рада.....	146	Какав је значај породице у савременом друштву?.....	234
Врсте рада.....	148		
Подела рада.....	148		
Историјски типови рада.....	150	СОЦИЈАЛНО ПАТОЛОШКЕ ПОЈАВЕ (Петар Опалић и Милана Љубичић).....	243
Рада у индустријској епохи.....	151	О социјалној патологији.....	243
Карактеристике савремене сфере рада.....	154	Алкохолизам.....	245
ЕКОНОМИЈА И ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ ДРУШТВА (Отњен Радоњић).....	159	Зависност од дрога.....	246
		Самоубиство.....	249
		Криминалитет.....	251
КУЛТУРА (Ђокица Јовановић и Ивана Спасић).....	170	ДРУШТВО И УРБАНИ ФЕНОМЕН (Сретен Вујовић).....	257
Шта је култура?.....	170	Од традиционалног до модерног европског друштва и града.....	257
Рађање термина култура.....	171	Савремена урбанизација у свету – модалитети и проблеми.....	262
Култура и цивилизација.....	173	Урбани актери и урбани социјални покрети.....	267
Од чега се састоји култура?.....	174		
Како проучавати културу.....	178	СОЦИЈАЛНО-ЕКОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ (Сретен Вујовић).....	271
Врсте културе.....	179	Социолошки аспекти еколошке кризе.....	271
Култура у свакодневном животу.....	183	Извори и облици еколошке кризе.....	272
		Поглед у будућност.....	276
РЕЛИГИЈА (Милан Вукомановић).....	188	ГЛОБАЛИЗАЦИЈА (Владимир Вулетић).....	279
Појам и дефиниције.....	188	Различита схватања глобализације.....	280
Религијски дискурс.....	191	Глобализација као детериторијализација – историјски дисконтинуитет.....	283
Религијско искуство.....	193	Глобализација – основне дилеме.....	286
Религијска пракса.....	194		
Религијске заједнице: монотеистичке религије.....	196	МЛАДИ У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ (Смиљка Томановић и Драган Станојевић).....	292
Религијске институције.....	199	Појмови: „млади“ и „омладина“.....	292
ПОЛИТИКА (Тодор Куљић).....	205	Прелазак (транзиција) у одраслост.....	292
		Положај младих у савременом друштву.....	294
ЕТНИЧКИ АСПЕКТИ ДРУШТВА (Јово Бакић).....	212	Речник мање познатих термина.....	301
Етничка везаност.....	212		
Етничке категорије.....	212		
Етничке заједнице.....	212		
Нација.....	213		
Национализам.....	214		
Национализам и империјализам.....	216		
ИДЕОЛОГИЈА (Јово Бакић).....	219		
Врсте идеологија.....	223		
ПОРОДИЦА (Анђелка Милић).....	231		
Шта је модерна породица?.....	232		